

İlgili Kanun / Madde
1479 S.BAĞK/79

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No: 2006/7137
Karar No: 2006/11930
Tarihi: 02.10.2006

- ZORUNLU BAĞ-KUR SİGORTALILIĞI
- MESLEK ODASI KAYDI

ÖZETİ: 14.03.1985 tarihinde kabul edilip, 22.03.1985 günlü Resmi Gazetede yayımlanan 3165 sayılı kanunun 6. maddesi ile değişik 1479 sayılı Kanunun 24. 1-a maddesinde kimlerin Bağ-Kur sigortalısı sayılacakları gösterilmiştir. Bu maddeye göre;

“Kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kuruluşları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan;

a)Esnaf ve Sanatkarlar ile diğer bağımsız çalışanlardan ticari kazanç veya serbest meslek kazancı dolayısıyla gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanlar ile gelir vergisinden muaf olanlardan Esnaf ve Sanatkar Sicili ile birlikte kanunla kurulu meslek kuruluşuna usulüne uygun olarak kayıtlı olanlar.... ” sigortalı sayılmaktadır. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 1., 2., 65 ve devamı maddelerine göre, doktor olan davacı serbest meslek kazancı nedeniyle gelir vergisine tabi olup, kendi nam ve hesabına bağımsız doktor olarak çalışması nedeniyle zorunlu Bağ-Kur sigortalısı olabilmesi için vergi dairesinde kayıtlı olması şarttır.

Yine, 3165 sayılı kanunun 7. maddesi ile değişik 1479 sayılı kanunun 25. maddesindeki, “24. maddeye göre sigortalı sayılanlardan gelir vergisi mükellefi olanlar, mükellefiyetin başlangıç tarihinden itibaren kendiliğinden bu kanuna göre sigortalı sayılırlar....

a)Gelir vergisi mükellefi olanların, mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri, ...tarihten itibaren sigortalılıkları sona erer.” düzenleme uyarınca, Kurumun vergi mükellefi olduğu 09.10.1989–30.06.1990 tarihleri arasında davacıyı zorunlu sigortalı olarak kabul etmesi yerindedir.

DAVA: Davacı, davalı Kurum işleminin iptali ile 01.08.1989-17.02.1992 tarihleri arasında sigortalı olduğunun ve 01.11.2004 tarihi itibarıyla yaşlılık aylığına hak kazandığının tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilâmında belirtildiği şekilde isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Mustafa Arınmış tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Dava, hukuki nitelikçe; davacının 01.08.1989–08.10.1989, 01.07.1990–05.02.1992 tarihleri arasındaki 1479 sayılı kanuna tabi sigortalılığının geçerliliği ile, 07.10.2004 günlü tahsis talebine göre yaşlılık aylığı bağlanması gerektiğinin tespiti istemine ilişkindir.

Davacı, 01.08.1989–17.02.1992 tarihleri arasında Aydın Tabip Odasında, 09.10.1989–30.06.1990 tarihleri arasında Söke Vergi Dairesinde kayıtlıdır. Kurum, Aydın Tabip Odası Yönetim Kurulu kararı olmadığı ve bu nedenle kaydın geçersiz olduğu gerekçesiyle, vergi kaydının olduğu dönem hariç davacının zorunlu sigortalılığını iptal etmiştir.

Davanın yasal dayanağı 1479 sayılı Kanunun 24, 25 ve 35. maddeleridir.

14.03.1985 tarihinde kabul edilip, 22.03.1985 günlü Resmi Gazetede yayımlanan 3165 sayılı kanunun 6. maddesi ile değişik 1479 sayılı Kanunun 24 1-a maddesinde kimlerin Bağ-Kur sigortalısı sayılacakları gösterilmiştir. Bu maddeye göre; “Kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulu sosyal güvenlik kuruluşları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan;

a) Esnaf ve Sanatkarlar ile diğer bağımsız çalışanlardan ticari kazanç veya serbest meslek kazancı dolayısıyla gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanlar ile gelir vergisinden muaf olanlardan Esnaf ve Sanatkar Sicili ile birlikte kanunla kurulu meslek kuruluşuna usulüne uygun olarak kayıtlı olanlar ” sigortalı sayılmaktadır. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 1., 2., 65 ve devamı maddelerine göre, doktor olan davacı serbest meslek kazancı nedeniyle gelir vergisine tabi olup, kendi nam ve hesabına bağımsız doktor olarak çalışması nedeniyle zorunlu Bağ-Kur sigortalısı olabilmesi için vergi dairesinde kayıtlı olması şarttır.

Yargıtay Kararları

Yine, 3165 sayılı kanunun 7. maddesi ile değişik 1479 sayılı kanunun 25. maddesindeki, “24. maddeye göre sigortalı sayılanlardan gelir vergisi mükellefi olanlar, mükellefiyetin başlangıç tarihinden ... itibaren kendiliğinden bu kanuna göre sigortalı sayılırlar....a)Gelir vergisi mükellefi olanların, mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri, ... tarihten itibaren sigortalılıkları sona erer.” düzenleme uyarınca, Kurumun vergi mükellefi olduğu 09.10.1989–30.06.1990 tarihleri arasında davacıyı zorunlu sigortalı olarak kabul etmesi yerindedir.

Mahkemece, davacının şayet, kendi nam ve hesabına bağımsız çalışması var ise, tabip odası kaydının bulunduğu 01.08.1989–08.10.1989 ve 01.07.1990–05.02.1992 tarihleri arasında vergi kaydının olmamasının nedeni ilgili vergi dairesinden ve davacıdan sorulmamıştır. Mahkemece, yapılacak araştırma sonucu anılan dönemlerde kendi nam ve hesabına bağımsız çalışma ile birlikte vergi kaydının olduğu tespit edilirse bu dönemlerde davacının zorunlu sigortalı olduğu kabul edilmelidir. Aksi takdirde, 1479 sayılı Kanunun 79. maddesi hükmüne göre, isteğe bağlı Bağ-Kur sigortalısı olmak için; Kuruma yazılı başvurunun yada isteğe bağlı sigortalı olma iradesini ortaya koyacak şekilde Kuruma prim ödemesinin varlığı koşul olup, vergi kaydının olmadığı 14.08.1990 ve 20.09.1990 tarihlerinde davacının prim ödemelerinde bulunduğu gözetildiğinde, primlerin geçmiş zorunlu sigortalılık dönemlerine ilişkin prim borçlarına mahsuben ödenmediğinin tespiti halinde, prim ödenen süreler kadar davacının isteğe bağlı Bağ-Kur sigortalısı olduğunun kabul edilmesi ve varılacak sonuca göre yaşlılık aylığı tahsisi istemi hakkında karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

Kabule göre, hukuksal yarar olmamasına karşın, Kurumun kabul ettiği sigortalılık süreleri dışlanmadan yazılı şekilde karar verilmesi isabetsizdir.

O hâlde, davalı Kurumun bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 02.10.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.